

Фандрайзінг для грамадска-культурніцкіх праектаў

Модуль 3. Краўдфандынг для грамадска-культурніцкіх праектаў

Дадатковы матэрыял да лекцыі 3.1

Агляд асноўных платформаў: падаткі і стратэгіі для беларускіх праектаў у ЕЗ

Гласарый тэрмінаў

У лекцыі сустракаецца шэраг ангельскіх, польскіх і літоўскіх тэрмінаў, якія прынята пакідаць без перакладу. Ніжэй — адкуль яны паходзяць і што азначаюць.

Тэрмін	Паходжанне і значэнне
Краўдфандынг	Ад <i>англ. crowd</i> («натоўп») + <i>funding</i> («фінансаванне»). Збор грошай на праект ад вялікай колькасці людзей праз анлайн-платформу, у адрозненне ад буйнога інвестара ці гранту.
Donation	Ад <i>лацінскага donatio</i> («дарэнне»), дзеяслоў <i>donare</i> («дараваць»). Калі чалавек дае грошы, бо верыць у праект, — без прадукту ўзамен, максімум падзяка і імя ў тытрах. Самая простая мадэль для хуткага запуску, добра працуе ў крызісных сітуацыях.
Reward	Ад <i>англ. to reward</i> («адплачваць, узнагароджваць»). Донар тут фактычна пакупнік, які робіць перадазмову — дае грошы зараз, атрымлівае прадукт ці прывілею пазней. Дазваляе ацаніць попыт да стварэння прадукту, але нясе рызыку страты даверу пры зрыве тэрмінаў.
Membership	Ад <i>англ. member</i> («сябра, удзельнік»). Донар штомесяц плаціць фіксаваную суму і становіцца часткай суполкі, атрымлівае эксклюзіўны кантэнт і пачуццё прыналежнасці. Самая стабільная мадэль для планавання бюджэту, але патрабуе найбольш рэсурсаў на ўтрыманне.
Darowizna	<i>Польскі юрыдычны тэрмін, ад дзеяслова darować</i> («дараваць»). Падатковы эквівалент donation: калі донар не атрымлівае нічога матэрыяльнага ўзамен, грошы не абкладаюцца падаткам (у межах лімітаў краіны).
Эквайрынг	Ад <i>англ. acquiring</i> , дзеяслоў <i>to acquire</i> («набываць, атрымліваць»). Камісія за апрацоўку безнаяўнага плацяжу (карта, BLIK), якая дадаецца зверху да намінальнай камісіі платформы. Разам яны складаюць рэальны кошт збору, паказаны ў дадатковым матэрыяле «Рэальны кошт платформаў».
OPP	<i>Скарачэнне ад польскага organizacja pożytku publicznego</i> («арганізацыя грамадскай карысці»). Афіцыйны статус, патрэбны, каб арганізацыя магла атрымліваць 1,5% падаходнага падатку напрамую. Большасць беларускіх арганізацый яго не мае, таму карыстаюцца пасярэднікам — фундацыяй Fanimani.
NVO	<i>Скарачэнне ад літоўскага nevyriausybinių organizacijų</i> — «недзяржаўная арганізацыя» (аналог ангельскага NGO). З 2025 года менавіта гэты статус патрабуецца, каб арганізацыя магла карыстацца механізмам перанакіравання 1,2% падаходнага падатку ў Літве.